

Märts 1999, "Äripäev"

Dividendid: pro ja contra

Dividendiotsus ei sõltu ainult teenitud puhaskasumi suuruselt. Arvesse tuleks võtta nii kapitali struktuur kui ka firma äriplaanid. Õige dividendipoliitikaga kindlustab tegevjuhtkond omanike rahulolu - ning oma töökohad.

Omanike eesmärgiks on kasum. Paraku ei tähenda raamatupidamislik puhaskasum alati seda, et firma oleks "kasumlik" ka omanike vaates. Osanikud on rahuldatud ainult siis, kui vara "toob piisavalt sisse". Ettevõtte efektiivsust hinnatakse omakapitali tootlikuse järgi, mis peab olema võrdne või suurem etteantud tulunormist. Firma, mille omakapital on 100 miljonit ja puhaskasum 3 miljonit, toodab omanike vaates hoopis kahjumit, kuna 100 miljoni pangas hoidmisel teeniks rohkem.

Omanikud saavad firma arvelt teenida kahel viisil: esiteks, tegevusmahtude kasvamiselt aktsia või osa hind tõuseb; teiseks, kui ettevõtte maksab dividende. Kiirelt arenevad firmad tavaliselt dividende ei maksta, puhaskasum suunatakse tootlike varade kasvatamiseks; stabiliseerunud firmad seevastu jagavad kasumit aktsionäridega, et tagada nõutav tootlikus – ja investorite rahulolu.

Dividendipoliitika lähtekohaks on kapitali struktuur ning uute projektide kvaliteet.

Tegevjuhtidel on valida kahe alternatiivi vahel: esitada ja ellu viia uusi projekte - või tagastada raha omanikele.

Madala laenukoormusega, stabiilne firma

Firma võiks sobival määral maksta dividende, kaasates samal ajal rohkem laene (stabiilsele, madala riskiga ettevõttele on võõrkapital odavam). Varade mahu ja kapitali struktuuri kaudu tuleks maksimeerida omakapitali tootlikus. Vaba raha jätmine tegevjuhtkonna käsutusse uinutab juhtide "valvsuse", nad võivad ette võtta liiga riskantseid projekte. Dividendide väljamaksmine ja uute laenude võtmine teenib kahte eesmärki korraga: säilib ettevõtte efektiivsus, paraneb juhtkonna distsipliin (võõrkapital kohustab!)

Kõrge laenukoormusega, stabiilne firma

Võimaluse korral tuleks tagasi maksta laene. Laenukoormuse vähendamine vähendab riske ja sellest johtuvalt ka omanike tulunormi. Dividende oleks mõistlik maksta alles siis, kui oma- ja võõrkapitali suhe on saadud "normi" piiresse.

Laiendav või uusi projekte alustav firma

Dividendipoliitika sõltub projektide kapitalivajadusest ja finantseerimisvõimalustest. Tuleb ainult kindel olla, et uued investeeringud oleks tõesti tasuvad! "Kogu kasumi reinvesteering" ei tohiks olla eesmärk omaette; tegevusmahu suurendamine peab põhinema tasuvusanalüüsil.

Võlgadest vaba, kahaneva tegevusmahuga firma

Kui juhtkond ei esita kvaliteetseid äriprojekte – tasub kaaluda tegevuse lõpetamist ning vara tagastamist kreditoridele ning omanikele.

Armin Laidre
Reiw-Elskroonika AS
juhataja